

7065/6 / 3^

Doc 03430
30

LE MINISTRE D'ISRAËL

צ-ר י-ס-ר-א-ל

רומה, כ' בתדר ב' חשי"ד
25 במרץ, 1954

צד / 1002

כ-מ-ר-ס א-י-ש-י
=====

אל : ראש הממשלה ושר החוץ, ירושלים

מאת : א. שרון, רומה

שרי היקר,

בכיון רב קראתי את חליפת המכתבים בין מר ל. בן-גוריון לביןך בדבר "כיוון מדינה נוצרית-מארוניסית בלבנון ההיסטורית". בושוחכם כמה הערות להשלמת התמונה והבהרת הדברים:

א. קשה כמובן לערער על הנתח הנודול היסודית שלך האומרת, שאין טעה ואין השבון לעורר מנהוץ תנועה שאיננה קיימת כלל בפנים, ונכח שאי אפשר להפיה רוח בגוף שחינו מראה כל סימני חיים. אולם המצב רחוק במידה-מה מלהיות כך בלבנון, לדעתי. נחטא לאמת אם נקבע באורה החלפית כזאת שכל הלבנונים המארוניסים, לרבות אנשי כפרתי, השלימו ללא זנפס עם המצב הקיים. אם כן - למה מוסיפים אנו לדאות התנגדות מארוניסית נמרצת לכל תוכנית עיראקית או סורית שמדברת לא, הלילה, על אחדות ערבית או פדרציה ערבית, הלא על דבר צנוע יותר מזה - על התקרבות נוספת בין ארצות ערב?

ב. לא נהייה נאמנית לאמת אם נקבע שכל המנהיגים המארוניסים זנחו כל הלום על ההזרה עפרה הלבנון הנוצרית ליושנה ובאו לידי הכרה שפוכתה הדי סטורית של עצתם מהייבת "תפיסת הרע במיעוטו", שפירושו - שותפות עם המוסלמים וכניסה לליגה הערבית. אנו שומעים עד היום הזה הביעות מארוניסיות לצאת את הליגה. אנו עדים עד היום הזה להתקפות מארוניסיות על אלה שמעלים על דעתם אפשרות של איחוד כלכלי, למשל, עם סוריה. אנו מוסיפים לקרוא עד היום הזה מעל עמודי כמה עתונים מארוניסיים אזהרות לנשיא המארוניסי - לא להרחיק לכת בשותפות עם המוסלמים. יותר נכון ויותר מדוייק, לדעתי, לקבוע שאנשי המעשה בקרב המנהיגות המארוניסית החליפו, בליה-ברירה, ולא מתוך הכרה, לבחור לפי-טעה את הרע במיעוטו ולהשליך זמנית את יהבם על קואליציה נוצרית-מוסלמית, בתקווה כי הסדר כזה יגמול, אולי, את מוסלמי הלבנון מגעוועי האיחוד עם אחיהם

2/...

7065/16 :ג

באמצעות ערב האחרות וידחה, לפחות, את מועד העבודה לכמה שנים נוספות.

ג. בחירת הרע במיעוטו אינה יכולה להיות בשום מקום מדיניות בתי-קיימה לאורך ימים, היא מופיעה כשהיא ברירה אחת ובעלמה כשמזדמן מוצא רצוני ואפשרי אחר. אנשי המעשה שבקרב המנהיגות המדיניות המארגוניות נקטו במדיניות הזאת לאחר שנעזבו לנפשם על ידי ידידיהם ודורשי טובתם, בצרפתים והציונים, למשל, ואף על ידי הבריחים שהסיתו אותם לפני כעשר שנים לבעות בצרפתים ולהצטרף לליגה הערבית. העובדה, שאנשי המעשה האלה מחפשים כיום דרך להתקשר עם ארצות-הברית על ידי הסכמים אבנניים וכלכליים נפרדים, מראה שאין הם מאמינים שכניסת ארצם לליגה הערבית מבטיחה לה את ריבונותה, הירותה ועצמאותה לאורך ימים. זכך העובדה הזאת מראה שנאמנותם לעקרונות הליגה הערבית ולהתלפזותיה מפורקת.

ד. ואין זה פלא. אנשי המעשה שבקרב המנהיגות המארגוניות מבינים היטב שלא מטפיק שהם ישליכו את כל יתבם על קואליציה נוצרית-מוסלמית בתוך הלבנון ועל השתתפות בליגה הערבית כדי שיעלה בידם לשמור על פרצופה הנוכחי של ארצם ועל מעמדם הנוכחי בתוך הארץ הזאת. אפשר להם לשמור על כל זה לתקופה מוגבלת בלבד, אך לא לאורך ימים. למשל: לתקופת הסכסוך הישראלי-ערבי; לתקופת הסכסוך המצרי-בריטי; לתקופת הסכסוך הסעודי-האשמי; לתקופת הוסר היציבות בעולם הערבי; לתקופת המלחמה הקרה בזירה הבינלאומית ועוד, ועוד. גם במשך התקופות האלה אין המארגוניות יכולים בשום פנים ואופן להתחרות עם שכניהם המוסלמים בשטח הריבוי הטבעי ולדאוג לכך שלא ישתנה הרוב האוכלוסייה בארצם הקטנה. ההנחה שלך כי הסדר כזה - של שותפות עם המוסלמים וכניסה לליגה - יגמול את מוסלמי לבנון מגעגועי האיחוד עם סוריה ויטפח בקרבם את יצר העצמאות הלבנונית, גם אם נראה אותה כהנחת ברזל נכונה, הריהי למעשה איננה לפיכך הנוצרים של הלבנון אלא לפיכך המוסלמים שלו. היא תשמור על עצמאות הלבנון בגבולותיו הנוכחיים, אך לא תשמור על פרצופו הנוכחי. היא תשמור על הקואליציה הנוצרית-מוסלמית בלבנון, אך לא לפי הסטטוס הנוכחי שלה. אין בה, למשל, כדי להבטיח ולערוב שנשיא הלבנון לא יהיה להבא אלא נוצרי מארגוניטי. זכך אין בה, למשל, כדי להבטיח ולערוב שלא יבוא כל תיקון או שינוי בחוק הבחירות הנוכחי שמפלה במידת-מה לפיכך את המארגוניות ומאפשר להם לשמור על כסאות השלטון שלהם, ככך היום אנו שומעים ערעורים מוסלמיים על כך.

ה. נכון שלא קיימת כל הטיסה, הנראית לעין, בקרב העדה המארונית במגמת ההתעצמות וההתבדלות, ואילו היתה קיימת - היינו רואים ברכה בה כשלעצמה, בערעור היציבות שהיה כרוך בה, בצרות שהיא היתה גורמת לליגה ועוד, ועוד. אבל לא קשה, לדעתי, ליצור את הטיסה המבוקשת הזאת מהר ויש לה יסודות חזקים מאד להתעוררותה. קשה לבנות הנועה כלשהי על יסודות מלאכותיים. אולם לא כן המצב במקרה הנדון. עובדה היא, שהקרקע הולכת ומשתמטת בלבנון מתחת לרגליו של המארוניסטי. עובדה היא, שהוא הולך ומאבד את זכויותיו ההיסטוריות. עובדה היא, שארצו הולכת ומקבלת לאט לאט פראוף מוסלמי. עובדה היא, שמספר בני העדה שלו הולך ויורד מיום ליום. עובדה היא, שעניי הדור הצעיר המוסלמי בעולם הערבי בכלל ובלבנון בפרט נשואות, לא לקומליציה נוצרית-מוסלמית, אלא לאיחוד ערבי שלם. וכן עובדה היא, שעוד אפשר היום למארוניסטי בלבנון, אם יראה בכך, לדבר על התעצמות ועל התבדלות ולעבד תכנית מחושבת ומפורטת לכך בלי שייראה הדבר כספטרות הרפתקאנית בשלומו, בשלום עדתו ובשלומם וקיומם של אזרחיה. כל העובדות האלו ואחרות דיין כדי לפקוח את עיניו של כל מארוניסטי בלבנון ובגולה, כדי ליצור בקרבן את הטיסה הדרושה וכדי לרתום אותן אל מרכבת "המעירים והמעוררים".

ו. אך אם תשאל אותי - "היש סיכוי כלשהו לתסיסה כזאת, אם תקום ותתנהל כראוי, להשיג את המטרה" - תענה לך ללא היסוס בשלילה. ראשית - אינני רואה בהוכחו את האנשים הראויים, המוכשרים והיכולים להתמסר כולם לפעולה כזאת. סדרותיו של משרד החוץ שלנו במשך שש השנים האחרונות עלו למעלה ראש ולא איפשרו לו להכשיר אנשים לעבודה בשטח הערבי. שנית - מאז קום המדינה הפסקנו את כל הקשרים שהיו לנו בעולם הערבי בכלל ובלבנון בפרט ולא קל לנו לחזשם במשך זמן קצר. וכן אין לנו יודעים מה השפעתם, מה נפיותיהם ומה מעשיהם של האנשים העלה ביום. שלישית - אינני רואה את סכומי הכסף הגדולים הדרושים לפעולה כזאת, כסף שיונה על קרן הצבאי, בשעה שמדינתנו עובדת משבר כלכלי קשה וסופרת כל פרוטה ופרופה וקובעת לה את מקומה ההכרחי והחיוני. רביעית - גם אם נתרכז בדבר זה בכל הכוחות, נשקיע אמצעים, זמן ומרץ ונפעל בכל הדרכים העלולות להביא לשינוי יסודי בלבנון - אני מסופק אם המארוניסים עצמם, עד כמה שאני מכיר אותם, יהיו מוכנים מצדם להתמסר, לדבר כזה. עז הסוף. אף בפלאנג'ים של פייר ג'ומאייל אין להביע אימון מלא. הלבנוני הנוצרי איננו איש מאבק, איננו איש מלחמה, איננו איש הקרבה, מתלהב מהר ומתרכך מהר. גבור בפניו - הלש בזרועותיו.

ז. כמובן שהדבר לא ישאר שמור בסוד אלא יתגלה ברבים. אבל אינני משער שבתנאים הקיימים הוא יגרום לנו נזק רב מיוחד כלפי המדינות הערביות. גם כשאנחנו יושבים בחיבור ידיים מיהסות לנו המדינות האלו כל מיני תכניות דמיוניות, כל מיני כוונות אבסורדיות וכל מיני פעולות דספרקטיביות. זה ראשית. שנית - מדוע מותר להן להתחכם לנו ולבשל כל מיני מזימות נגדינו, ולנו אסור? מדוע מותר להן לדבר בכינוסים שלהן, במסגדים שלהן, בעתונים שלהן ובכל במה ציבורית ומדינית אחרת על רצונן העז להתקיף ולהרעוב אותנו, להשמיד אותנו ולהשליכונו לים, ולנו אסור לעשות איזה פעולה שיש בה כדי לערער במידת-מה את היציבות שלהן, לסכל את תכניות האיחוד שלהן ולהציגן בפני העולם כמסוכסכות וכמנסות לבלוע אחת את רעותה? לעומת זאת אני מסכים אתך בהחלט ביחס לנזק שעשוי הדבר, באם יתגלה, לגרום לנו כלפי המעצמות המערביות, אם כי הן בצדמן עושות זאת בכמה מקומות.

אני מאסער אם הכרתי עליך באריכות הדברים אבל רציתי לתרום את תרומתי הצנועה להבהרת הדברים ולהשלמת התמונה.

בברכה נאמנה,

א. א. א. : א. א. א.

א. שרון

הצנע: מר ד. בן-גוריון, שדה-בוקר
מר א. אילת, לונדון
מר ר. שילוח, וואשינגטון